

Analysedugnadsprosjektet

Erfaringer med klimasårbarhetsanalyse i fase 1

2. Kommunesamling Skei 20 .03.12

Eli Heiberg
Vestlandsforskning

Agenda for møtet

10:00 VF orienterer om erfaringer med klimaanalysa og forslag om endring av opplegg og arbeidsbok til fase 2.

10 10 Kommunane orienterer om arbeidet med sårbarheitsanalysar, ca. 10- 15 minutt per kommune

11:45 Kommenterarar og tilbakemeldingar på korleis arbeidet og arbeidsboka har fungert

12:00 Lunsj

13:00 Korleis kan ein strategi for klimatilpassing sjå ut?

13:30 Koplinga mellom klimatilpassingsstrategi og andre viktige planarbeid (som m.a. regional planstrategi og kommuneplanen sin samfunnsdel og ROS- analysar)

14: 00 Utforming av klimatilpassingsstrategi og tiltak

16:00 Slutt

Status i prosjektet

- Oppstartsmøte med pilotkommunene, Skei 24 nov 2011
 - Presentasjon av relevante data for fylket (utfordringsdokument)
 - Presentasjon av arbeidsbok
- Kommunevis arbeid med analyse av klimasårbarhet
 - Bruke arbeidsboka
 - Spørsmål underveis kanalisert gjennom VF
 - Telefonrunde til alle pilotkommuner jan/feb
 - Få var igang med arbeidsboka
 - Møterunde i mars
- Samling av pilotkommunene Skei 20 mars 2012
 - Oppsummere erfaringer med klimasårbarhetsanalysen
 - Begynne med klimatilpassing

Oppsummering av ringerunden 9 februar

Spørsmål	ja	Nei	Usikker
Har spurt faglige spørsmål	1	4	
Har startet opp arbeidet	2	3	
Har konkrete kommentarer/merknader til arbeidsboka	0		
Planlegger å samarbeide med flere enn "partneren"	1	3	1
Tydelig administrativ interesse for arbeidet	1	1	3
Merkbar politisk interesse for arbeidet		4	1
Betydningen av Dagmar for planarbeid		2	3
Betydningen av Dagmar for beredskapsarbeid	4		1

Tema i møterunden

- Hvordan koble arbeidet inn mot pågående planprosesser?
 - Deltakerne ser lite direkte nytte av arbeidet inn mot pågående planprosesser.
- Hvordan koble planlegging og beredskap ?
 - Telefonrunden avslørte at det er liten kobling mellom beredskapsarbeid og areal- og klimaplanlegging i regi av deltakerne i prosjektet.
- Hvordan få arbeidet høyere prioritert?
 - Telefonrunden viste at deltakerne ikke har prioritert arbeidet til nå og at det er lite adm og politisk interesse for prosjektet i kommunen, ut over deltakerne.

Erfaringer etter møterunden

- Mangel på kapasitet er en viktig begrensning
 - Har bare kapasitet til lovpålagte oppgaver
- Analysearbeidet må kobles til pågående planprosesser
 - Det er også nøkkelen til politisk/adm interesse og prioritering av oppgaven
- Arbeidsboka er (for) krevende
 - Å forstå
 - Å fylle ut
- Ikke lovpålagte oppgaver bør tas ut av arbeidsboka
 - Sårbarhet for klimapolitikk bør utgå
 - Samfunnsendringer 50 – 100 år framover bør utgå
 - Samfunnsendringer innenfor kommuneplanperspektiv beholdes

Første side med spørsmål flyttes mot slutten av boka

Spørsmål

Hva er de viktigste grunnene i din kommune for å tilpasse til klimaendringer og klimapolitikk? Er det en uttalt skepsis lokalt til spørsmålet om menneskeskapte klimaendringer? Hvordan bør i tilfellet dette håndteres?

Hvem – utenfor og innenfor kommuneorganisasjonen – bør involveres i arbeidet med å analysere klimasårbarhet og utvikle klimastrategier og –tiltak, og hvordan bør det skje?

Tabell 0.1 Aktuelle lokale aktører som kan involveres i arbeidet med lokal klimatilpassing

Akterer og enheter	Berørt av klimaendringer	Berørt av klimapolitikk	Ressurs i klimatilpassing
Privatpersoner <ul style="list-style-type: none"> • Boligeiere • Hytteeiere • Tilreisende 			
Privat næringsliv <ul style="list-style-type: none"> • Primærnæring • Tjenesteytende • Vareproduserende 			
Frivillige organisasjoner			
Offentlig virksomhet <ul style="list-style-type: none"> • Byggeler • Tjenesteproduksjon • Planlegger og utvikler 			

Hvor bør planlegging av lokal klimatilpassing forankres i din kommune?

Tabell 0.2 Aktuelle forankringspunkt for planlegging av lokal klimatilpassing

Hvilken tematisk inngang bør kommunen velge for analyse av klimasårbarhet; bred eller smal?

Overordna planlegging	Underordna planlegging	Daglig virksomhet
<ul style="list-style-type: none"> • Planstrategi • Kommuneplanlegging etter plan- og bygningsloven (samfunnsdel, arealdel, detaljplan) • Økonomiplan (årsbudsjett, langtidsbudsjett) • Beredskapsplan (Risiko- og sårbarhetsanalyse: ROS) • Konsekvensutredninger (egne eller høringsuttalelser) 	<ul style="list-style-type: none"> • Virksomhetsplaner (helse, undervisning, vann- og avløp osv) • Sektorplaner (samferdsel, næring, idrett, kulturvern osv) 	<ul style="list-style-type: none"> • Sjekkliste for saksbehandling • Innkjøpsreglement • Annet?

Tabell 0.3 Aktuelle tematiske innganger for planlegging av lokal klimatilpassing

Parametre	Bred inngang	Smal inngang
Klima	Alle (temp, nedbør, osv) → konsekvens	En (eks nedbør) → konsekvens
Klimapolitikk	Alle (avgifter osv) → konsekvens	En (eks bensinpris) → konsekvens
Sektorer	Alle (landbruk, reiseliv osv) → konsekvens	En (eks reiseliv) → konsekvens

VF sin “modell” for klimasårbarhetsanalyse

	Dagens sårbarhet	Fremtidig sårbarhet
Påvirkning (naturlig sårbarhet)	Eks. Flom, skred, stormflo , overvann	Eks. Økning i ekstremnedbør, havnivåstigning
Eksposering (samfunnets sårbarhet)	Eks. Bygg i aktsomhetsområde for snøskred	Eks. Øket press for sjønær boligutbygging
Evne til å håndtere (Tilpasningskapasitet) (Institusjonell sårbarhet)	Eks. Mangel på kapasitet i administrasjonen, mangel på rutiner	Eks. Utvikling av kommuneøkonomi, sentralisering av helsetjenester

Modellen I arbeidsboka

Trinn	Naturlig sårbarhet	Samfunnsøkonomisk sårbarhet	Klimapolitisk sårbarhet
1. Sårbarhet for dagens situasjon	1.1 Påvirkning fra dagens klima 1.2 Dagens naturskaderisiko	1.3 Eksponering for dagens klimapåvirkning 1.5 Eksponering for dagens klimatiltak 1.6 Evne til å håndtere dagens klimautfordringer	1.4 Dagens klimatiltak
2. Sårbarhet for framtidige situasjoner	2.1 Endret klimapåvirkning pga klimaendringer 2.2 Endret naturskaderisiko	2.3. Eksponering for endret klimapåvirkning 2.4 Eksponering for framtidige klimatiltak 2.5 Evne til å håndtere morgendagens klimautfordringer	2.5 Forventninger om framtidige klimatiltak
3. Samlet klimasårbarhet	3.1 Syntese; dagens og framtidias situasjon 3.2 Syntese: Eksponering X påvirkning 3.3 Syntese: Dobbel klimasårbarhet		
4. Strategier og tiltak for klimatilpassing	4.1 Valg av strategi 4.2 Tiltak		

Ønske om innspill fra dere (diskusjonen før lunsj)

- Er dere enige i våre konklusjoner ?
- og forslagene til endringer i arbeidsboka?
- Har dere andre råd og innspill?
 - Tettere kobling mot de ulike plandokumentene?
 - Meir stoff om ROS-analyse?
 - Endre begrepsbruk?
- Behov for bistand frå regionale myndigheter